

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 - 1000 BRUSSEL

Brussel, 10 juli 2020

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 52.077//N NB

Betreft: vraag om advies aangaande gebruik van de talen in sporthal en markt

In zitting van 10 juli 2020 onderzocht de Vaste Commissie Taaltoezicht (VCT), Nederlandse afdeling, uw vraag om advies aangaande twee voorstellen in verband met het gebruik van de talen in de gemeentelijke sporthallen en op de openbare markten en kermissen.

*
* *

1 Algemeen

Overeenkomstig artikel 30 van de Grondwet is het gebruik van de in België gesproken talen vrij. Het kan niet worden geregeld dan door de wet en alleen voor handelingen van het openbaar gezag en voor gerechtszaken.

Verder bepaalt artikel 129 van de Grondwet dat de Parlementen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, bij uitsluiting van de federale wetgever, elk voor zich, bij decreet, het gebruik van de talen regelen voor de bestuurszaken, het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen, en de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van ondernemingen.

Uit deze grondwetsartikelen volgt dat het gebruik van de talen in principe vrij is, dat een regeling van het gebruik van de talen enkel mogelijk is in nauw omschreven gevallen door een wet of een decreet, en dat een gemeentebestuur niet de bevoegdheid heeft om door middel van een reglement het gebruik van de talen te regelen.

Uit de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) kunnen echter wel verplichtingen met betrekking tot het gebruik van de talen volgen ten aanzien van bepaalde rechtspersonen en private personen.

Artikel 1, § 1, 2° SWT bepaalt immers dat de SWT van toepassing zijn op de natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst of die belast zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet of de openbare machten hun hebben toevertrouwd in het belang van het algemeen.

‘De concessie van een openbare dienst’ is een administratief contract waarbij de overheid, een particulier (natuurlijk persoon of rechtspersoon) of een publiekrechtelijk orgaan tijdelijk ermee belast, onder haar gezag en mits naleving van de door haar bepaalde voorwaarden, een openbare dienst op eigen kosten en risico te exploiteren tegen een vergoeding die normaliter op de gebruikers wordt verhaald.

De concessie van openbare dienst betreft de openbare diensten van commerciële en industriële aard, maar beslaat tevens sociale, culturele en administratieve domeinen.

De voorwaarden die het bestaan van de concessie van de openbare dienst bepalen zijn de volgende:

- het doel van de overeenkomst is de cocontractant het beheer van een openbare dienst toe te vertrouwen – onder de controle en het beheer van de concederende macht. Een zeker criterium is de aanwezigheid in de overeenkomst van clausules die 'positieve prestaties' opleggen aan de concessiehouder in het algemeen belang van de gebruikers of waarbij aan de concederende gemeenschap het 'recht van het laatste woord' gegeven wordt;
- het dient een goed te betreffen dat deel uitmaakt van het openbaar domein;
- de bestemming van het gebruik door iedereen vloeit voort uit een expliciete of impliciete beslissing van de bevoegde overheid.

Een ‘concessie van openbare dienst’ is verschillend van een ‘concessie van het openbaar domein’. De concessie van het openbaar domein is een contract waarvan het doel enkel de privatieve bezetting van een perceel van het openbaar domein is – onafhankelijk van iedere exploitatie van een openbare dienst – zoals voor de concessies van stranden, de exploitatie van buffetten of reclamevitrites in de stations, standplaatsen in een slachterij of op een markt, aanplakking, het recht zand uit te graven uit groeves die tot het Wegenfonds behoort, standplaatsen voor kramen-frituren, etc.

Maken deel uit van het openbaar domein: de goederen die eigendom zijn van een rechtspersoon en die a) ofwel rechtstreeks bestemd zijn om door iedereen te worden gebruikt, meer bepaald door het publiek, b) ofwel bestemd zijn voor een openbare dienst en speciaal voor dit doel ingericht zijn.

In haar advies nr. 32.111 van 9 november 200 heeft de VCT het volgende gesteld:

“In verband met concessieovereenkomsten is de VCT van een oordeel dat er sprake is van een overdracht van het openbare gezag en dus van een concessie van een openbare dienst in de zin

van artikel 1, § 1, 2° SWT, wanneer de activiteit in kwestie van die aard is dat ze behoort tot de doelstellingen en opdrachten van de openbare dienst van de concessiegevende overheid. Het aanbrengen van private publiciteit betreft geen eigenlijke concessie van een openbare dienst doch een louter ter beschikking stellen van een gedeelte van het openbaar domein tot uitoefening van een activiteit van private aard, wat een concessie van het openbaar domein is.”

In tegenstelling tot de natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbare dienst, is de SWT niet van toepassing op natuurlijke en rechtspersonen die concessiehouder zijn van een openbaar domein.

Artikel 50 SWT schrijft voor dat de aanstelling van private medewerkers, van opdrachthouders, de diensten niet ontslaat van de toepassing van de SWT. Deze diensten dienen ervoor te zorgen dat hun medewerkers niet aan de SWT onderworpen zijn, deze toch naleven aangezien zij opdrachthouder zijn.

De voorbereidende werken onderstrepen hierbij dat dit artikel uitgaat "van de gedachte dat de private medewerkers waarop de openbare diensten bij gelegenheid een beroep moeten doen, niet onderworpen zijn aan de wet. Doch die omstandigheid mag voor de diensten geen voorwendsel zijn om zich aan de wettelijke bepalingen te onttrekken” (*Parl. Doc. Kamer 1961-1962, nr. 27, p. 39*).

Verder bepaalt artikel 3 van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken dat particulieren, bedrijven inbegrepen, gevestigd in een gemeente zonder speciale taalregeling uit het Nederlands taalgebied uitsluitend het Nederlands mogen gebruiken in hun betrekkingen met de plaatselijke diensten van het Nederlands taalgebied, waarvan de werkkring uitsluitend het ambtsgebied van gemeenten zonder speciale taalregeling betreft.

2. Beslissing tot het gebruik van het Nederlands in Sportcentrum Bokaal / Sporthal Heuvelkouter

In het voorstel worden de volgende aanbevelingen geformuleerd voor het gebruiksreglement van de Sporthal Heuvelkouter en die van Sportcentrum BOKAAL:

- gebruikers van de gemeentelijke sporthal gebruiken in hun schriftelijke communicatie enkel het Nederlands. In de mondelinge communicatie wordt steeds het Nederlands als eerste taal gebruikt. De gebruikers van de sporthal werken mee aan initiatieven van de gemeente om het leren en gebruiken van het Nederlands te bevorderen;
- organisatoren van evenementen in de gemeentelijke sporthal gebruiken in hun schriftelijke communicatie enkel het Nederlands. In de mondelinge communicatie wordt steeds het Nederlands als eerste taal gebruikt.

In casu, worden gemeentelijke sporthallen louter ter beschikking gesteld van de gebruikers en de organisatoren van evenementen tot uitoefening van een activiteit van private aard, zoals sportactiviteiten of evenementen. Het gaat hier niet om een concessie van een openbare dienst, maar louter om een concessie van openbaar domein.

Derhalve is er geen wettelijke verplichting vanuit de SWT ten aanzien van de gebruikers van de gemeentelijke sporthal en organisatoren van evenementen in de gemeentelijke sporthal om een bepaalde taal te gebruiken in hun communicatie met de leden van de gebruikers van de gemeentelijk sporthal en de bezoekers van de evenementen. In hun communicatie met de gemeente Liedekerke dienen zij evenwel het Nederlands te gebruiken op grond van artikel 3 van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken. Officiële documenten van ondernemingen waarvan de zetel ligt in het Nederlands taalgebied, zoals statuten, dienen eveneens op grond van artikel 5 van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen opgesteld te zijn in het Nederlands.

Als uitbater van de Sporthal Heuvelkouter en die van Sportcentrum BOKAAL is Farys/TMVW wel verplicht om op grond van artikel 1, § 1, 2° SWT de regels van de SWT ten aanzien van plaatselijke diensten gelegen in het Nederlands taalgebied te respecteren, met name, de berichten en mededelingen aan het publiek en de betrekkingen met particulieren dienen uitsluitend in het Nederlands te gebeuren.

3. beslissing tot het gebruik van het Nederlands op de markten, jaarmarkten en kermissen

In het voorstel worden de volgende wijzingen geformuleerd voor het politiereglement Ambulante activiteiten op de openbare markten en op het openbaar domein en het politiereglement Kermissen:

- de marktkramers gebruiken in hun schriftelijke communicatie enkel het Nederlands. In de mondelinge communicatie wordt steeds het Nederlands als eerste taal gebruikt. De marktkramers werken mee aan initiatieven van de gemeente om het leren en gebruiken van het Nederlands te bevorderen;
- op de kermissen en de jaarmarkten verbinden de standhouders zich ertoe enkel schriftelijke communicatie te voeren in het Nederlands. In de mondelinge communicatie wordt steeds het Nederlands als eerste taal gebruikt. De standhouders werken mee aan initiatieven van de gemeente om het leren en gebruiken van het Nederlands te bevorderen.

In casu, worden de openbare markten en het openbaar domein louter ter beschikking gesteld van de marktkramers en de standhouders tot uitoefening van een activiteit van private aard. Het gaat hier niet om een concessie van een openbare dienst, maar louter om een concessie van openbaar domein.

Derhalve is er geen wettelijke verplichting vanuit de SWT ten aanzien van de marktkramers en de standhouders om een bepaalde taal te gebruiken in hun communicatie met de bezoekers van de markten, de kermissen en de jaarmarkten. In hun communicatie met de gemeente Liedekerke dienen de marktkramers en de standhouders evenwel het Nederlands te gebruiken op grond van artikel 3 van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken. Officiële documenten van ondernemingen waarvan de zetel ligt in het Nederlands taalgebied, zoals statuten, dienen eveneens op grond van artikel 5 van het decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik van de talen voor sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de voor de wet en de verordeningen

voorgeschreven akten en bescheiden van de ondernemingen opgesteld te zijn in het Nederlands.